

Uafrystelig - Linn Ullmanns 'Et velsignet barn'

Linn Ullmann har skrevet en intens roman om skyld og svigt, fuld af mættede sommerminder og grusomme hændelser.

Af May Schack

Barndommens somre er lange og varme med et strejf af evighed over ens dage med badning, yatzy og et frirum, der kun afbrydes af regelmæssige måltider.

Sådan ser det ud i erindringen, og sådan er det også for de tre halvsøstre Erika, Laura og Molly, der i årene mellem 1972 og 79 tilbragte somrene hos deres fælles far, den berømte gynækolog Isak Lövenstad, på den smukke forblæste Hammersö ud for den svenske østkyst.

Linn Ullmann fører os med sikker hånd gennem mættede sommerminder med stor sans for barnets detailoplevelse.

Og hun krydser effektivt mellem halvsøstrenes voksenliv og deres barndoms somre, det eneste tidspunkt, hvor de samles.

Besøg

Ved romanens begyndelse er den 39-årige Erika på vej i bilen tilbage til øen, hvor hun ikke har været i 25 år, for at besøge sin aldrende far.

Hun har lyst til at vende om. Isak er heller ikke meget for besøget: »Vi kommer bare til at gå rundt og være høflige mod hinanden«.

Det gider man ikke i hans alder, og det har han faktisk aldrig gjort. Han er en mand, der lidenskabeligt har forfulgt sit eget, hvad enten det er den strålende karriere eller kvinderne.

Hans ve og vel sørger den jordnære og praktiske Rose, Lauras mor, for. Hun har kun tilladt sig lidt vrede én gang, nemlig da Molly blev født, men hun blev i ægteskabet, i modsætning til Erikas mor, der drog hjem til Oslo med barnet, da Rose kom ind i billedet.

Isak vil ikke have 'dårligt teater' og følelsesmæssig afpresning. Det har mødrene erfaret, døtrene ligeså, når de lister rundt af skræk for at gulvbrædderne skal knage og forstyrre faderen. Men nærvær kan han godt levere, når han er i humør til det.

Glemslens beskyttende fernis

Langsomt bevæger romanen sig hen til den sommer i 79, der satte en stopper for de fælles ferier. Den 14-årige Erika indgår i skiftende alliancer med de andre sommergæsters børn, ikke mindst Ragnar, der - måske - også er Isaks barn. Han er 'drengen, der løber', på evig flugt fra alle de andre, der plager og mobber ham.

Erika er både tiltrukket og frastødt af ham, men de får et hemmeligt fællesskab i hans hule, det skjulte tilflugtssted. I venindegruppen hersker en hakkeorden med forskydninger, et hvem er oppe, hvem nede-system, der forstærkes af en begyndende seksualitet, de slet ikke kan håndtere.

Både Erika og Laura kommer til at svigte Ragnar på det grusomste. Jeg skal ikke røbe, hvad der sker, for romanens projekt er at lade erindringen om den sidste sommer komme frem lag for lag af glemslens beskyttende fernis.

Uhyre intens

Romanen er blandt meget andet en rystende skildring af børns grusomhed - indimellem kommer man rent ud til at tænke på Goldings 'Fluernes herre'. Den er også en skildring af forældre, der er mest optaget af deres eget. Deres eget liv (Isak) eller ægtemandens liv - Rose, der nok sørger for, at pigerne ikke får mere end to teskefulde O'boy i deres mælk, men ikke aner, hvad der foregår på klipperne.

Men romanen kan ikke reduceres til en hensigt i den forstand, at her skal gøres ret og skel. Den aflæser nøje, hvad der i al sin kompleksitet foregår, og den viser, hvordan søstrene som voksne kvinder lever med svigt og skyld, ikke mindst deres egen. Tvetydige forældrepersoner danner baggrunden.

Linn Ullmann mestrer mange tonefald. De tætte sansninger i scenerne kontrasteres med fugleperspektivet, når hun i stor højde overflyver øen og viser os den gudsglemte plet. Romanen er uhyre intens, og den er, hvad man med en anmelderkliche plejer at kalde uafrystelig. I dette tilfælde er udtrykket på sin plads.

Printet fra www.politiken.dk Torsdag 20. apr 2006

Ophavsretten tilhører Politiken. Informationerne må alene anvendes til egen, ikke-kommerciel brug. Artiklen kan findes på adressen: www.politiken.dk/VisArtikel.iasp?PageID=449334